

Risto Immonen

Taide & Kakslauttanen Arctic Resort

Korsu Ravintolan pääty, jossa Essi Korvan reliefsi vuodelta 2016. Kuva: Pertti Turunen.

Kuvanveistäjä Risto Immonen on työskennellyt Kakslauttanen Arctic Resort matkailuyrityksessä vuosien ajan taiteilijana ja Arctic Art Week -tapahtuman koordinaattorina ja yhtenä kuraattorina. Ympäristötaidetta matkailun alueille -hankkeessa hän työskenteli tässä yrityksessä taidekonsulttina osallistuen taideohjelman kehittämiseen ja toimien yhteistyötahona hankkeen muiden toimijoiden ja yrittäjän välillä. Tämä artikkeli kuvaa Kakslauttasan taideohjelman taustaa, sisältöä ja toimenpiteitä.

Kakslauttasan historia

Kakslauttanen Arctic Resort on matkailuyritys, joka sijaitsee Sodankylän kunnan pohjoislaidalla melko lähellä Saariselkää. Kyseessä on perheyritys, jonka omistaa Jussi Eiramo. Yrityksen päätösten tekoprosessit ovat keveitä, mikä mahdollistaa hyvän taiteen hankkimiseen ja esilletuomiseen hotelliympäristössä. Kakslauttanen Arctic Resort on keskitynyt ulkomaalaisiin asiakkaisiin, jotka hakevat pohjoisia elämyksiä ja aktiviteetteja. Sen konseptiin taide sopii erinomaisesti tuoden matkailukokemukseen lisäarvoa.

Hotellin sijaintipaikkaan ei liity tunnettuja tarinoita, joita voisi hyödyntää markkinoinnissa. Kakslauttanen nimi periytyy paikalla aikanaan olleista ruokalavoista: niitä oli kaksi ja seudulla toimineet peuranmetstäjät varastoivat niihin lihat pedoilta suojaan. Paikka on keskellä metsää, joka on hakattu sodan jälkeisinä vuosina. Kakslauttanen on ikään kuin keskellä ei mitään, kuitenkin melko lähellä Saariselkää ja Ivalon lentokenttää.

Kakslauttanen Arctic Resort matkailuyritys on kehittynyt 45 vuoden kuluessa pienestä kioskista laajaksi matkailualueeksi. Taidetta on sovel-

Taiteilijat Liu Yang ja Liu Qin työssään sekä koko taiteilijaryhmä virkistytymässä Arctic Art Week -tapahtumassa. Kuvat: Risto Immonen.

lettu ja hankittu koko yrityksen historian ajan. Esimerkiksi hotellirakennusten arkkitehtuuri kertoo omasta linjastaan: materiaalina on kelo ja rakennuksissa on omaperäisiä muotoja. Alueen asemakaava mahdollistaa majoitusrakenteiden väljän sijoittelun sekä huolto- ja ravintolarakennusten kokeilevan arkkitehtuuriin.

Yrittäjä Jussi Eiramoin yhteistyö taiteilijoiden kanssa käynnistyi jää- ja lumitaiteella, jota toteutettiin talvisin lumikappeliin ja -ravintolaan. Kuvanveistosymposium Arctic Art Week toteutettiin ensimmäisen kerran vuonna 2003. Siihen kutsuttiin ulkomaalaisia taiteilijoita veistämään puuta viikon ajaksi. Eiramo on hankkinut taidetta myös tilaustöinä lähinnä lappilaisilta taiteilijoilta yrityksen eri tiloihin.

Arctic Art Week – kuvanveistosymposium

Ajatus kuvanveistosymposiumista heräsi 2000-luvun alussa, kun taiteilijoita kokoontui jää- ja lumiveistotyöhön Kakslauttaseen. Keskusteluja kävivät Teuvo Tuomivaara, Risto Immonen ja Jussi Eiramo. He päättivät järjestää kuvanveistosymposiumin, jonka teosten päämateriaalina olisi puu, lähinnä iso pyöreä kelo.

Vuodesta 2003 alkaen kuvanveistosymposium on toteutettu joka vuosi. Ensimmäisinä vuosina taiteilijat kutsuttiin Teuvo Tuomivaaran ja Risto Immosen kontaktien avulla. Myöhemmin otettiin käyttöön menettely, jossa taiteilijat eri maista voivat hakea symposiumiin. Taiteilijahakua varten laadittiin toimintaa ohjaavat säännöt: taiteilijat laativat teossuunnitelman annetusta aiheesta. Hakujulistuksessa kerrotaan ajankohta

sekä miten taiteilijat majoittuvat ja mitä tehdyille taideteoksille tapahtuu tapahtuman jälkeen: teokset tulevat osaksi Kakslauttanen Arctic Resort taidekokoelmaa.

Vuosittain tapahtumaan on ollut noin 5000 hakemusta eri puolilta maailmaa. Suurin hakijamäärä on Keski-Euroopan maista, mutta kaukaisimmat ovat Kauko-Idästä sekä Yhdysvalloista. Arctic Art Weekiin on valittu vuosittain 100-120 taiteilijaa. Valinta on keskittynyt veistäjiin, jotka eivät aikaisemmin ole osallistuneet tapahtumaan. Symposiumissa on kansainvälinen ilmapiiri, koska lähes kaikki taiteilijat ovat ulkomaalaisia. Työkieleksi on englanti.

Arctic Art Week on tuottanut suuren määrän veistoksia, jotka on sijoitettu maastoon majoitusmökkien ympäristöön ja osaksi rakennettua ympäristöä tai rakennuksia. Kun symposiumia on järjestetty jo 14 kertaa ja jokaisessa tapahtu-

massa on valmistunut noin 10 veistosta, on Arctic Art Week tuottanut matkailuympäristöön noin 140 teosta: itsenäisesti seisovia veistoksia sekä reliefejä. East Villagesta löytyy noin 50 veistosta ja West Villagesta noin 70 veistosta ja reliefiä. Vuonna 2016 valmistui ensimmäiset reliefit, jotka sijoitettiin West Willagen alueen uusiin keloiglu-mökkeihin.

Arctic Art Week on kutsuttu mukaan kansainväliseen kuvanveistosymposiumien yhteenliittymään, International Sculpture Symposiums Association (ISSA). Mukana olo tällaisessa järjestössä tuo kansainvälistä näkyvyyttä ja uusia halukkaita kuvanveistäjiä symposiumin osallistujiksi.

Kahtena viime vuotena tapahtumaan on myös kutsuttu maalareita Lapin taiteilijaseuran jäsenistöstä. Tämä on laajentaa kokoelman teosten kirjoa ja antaa myös taidemaalareille mahdollisuuden osallistua kansainväliseen symposiumiin.

Italialaisen taiteilijan Mario Terminin reliefi vuodelta 2017. Kuva: Pertti Turunen.

Seppo Riihosen veistos vuodelta 2015. Kuva: Pertti Turunen.

Essi Korvan teoksia Ravintola Korsussa. Kuva: Pertti Turunen.

Kakslauttasan taidekokoelman hankinnat ja tilausteokset

Jussi Eiramo on sekä ostanut taidetta hotelliin että tilannut teoksia, jota on suunniteltu ja toteutettu juuri Kakslauttaseen ympäristöön. Ravintolojen seinillä on Helena Törmälän naivistisia maalauksia ympäröivästä hotellien alueista. Joka rakennuksen valaisimet on puolestaan tehnyt keraamikko Sinikka Häyrinen. Valaisimet on toteutettu pitsikeramiikan keinoin: mittavia kokonaisuuksia ja lamppuryhmiä.

Teoksia on tilattu muun muassa Pianobaariin, Savusaunaan, Matkamuistomyymälään, Juhlataloon, Joulupukin kotiin, Siltavahdintorniin, Aurora ravintolaan, Luhtitalojen seiiniin, Korsuravintolaan, Iglutorniin ja taidegalleriaan. Taiteilijoina ovat olleet muun muassa lappilaiset taiteilijat Essi Korva, Paula Suominen, Teuvo Tuomivaara, Pertti Saari, Sauli Miettunen ja Risto Immonen. Tilausteosten lähtökohdaksi on alueen luonto ja arkkitehtuuri. Teokset on toteutettu pieteetillä, mikä on luonut laadukkaan matkailuympäristön.

Taiteen paikannin

Ympäristötaidetta matkailun alueelle -hankkeessa Kakslauttasan teokset on sijoitettu Taiteen paikannin mobiilipalveluun, jonka avulla matkailijat saavat teoksista lisätietoa, kuten teoksen tekijän nimen. Hankkeessa on sisällytynyt myös osaprojekti teoskokonaisuuden teemoitteluun taidepoluksi. Nyt kokoelmaan kuuluu runsaasti teoksia, joilla ei ole nimeä eikä kuvailua. Pedagogisen oheismateriaalin tarkoituksena voi olla esimerkiksi tuottaa kehyskertomus teosten tulkinnan avuksi sekä innostaa yleisöä teosten aktiiviseen kokemiseen ja tulkintaan.

Taiteen paikannin -mobiilisovelluksessa on koko Kakslauttasan teoskokoelma. Risto Immosen rooli-
na tässä työssä oli yhdistää teokset heidän tekijöi-
hinsä: tätä tietoa ei ole aiemmin ollut saatavissa.

Hankkeen osana järjestettiin työpaja, jossa kokeiltiin pajua valaisimen suojan rakenteena. Ideana oli, että valo heijastuisi hankkeen valaisimen aukoista. Idea kuitenkin vaatii vielä jatkotyöstämistä. Kuva: Maria Huhmarniemi

Polkujen valaisinsuunnittelu

Yhdeksi suunnittelukohteeksi Ympäristötaidetta matkailun alueille -hankkeessa valittiin alueen valaistus. Ideana oli, että alueelle toivotaan veistoksellisia valaisimia, jotka toimivat myös opasteina johdattaen hotellin asiakkaat oikeille poluille. Valaisun haasteena on muun muassa talvinen luminkin: valaisimien tulee sekä kestää lumen paino ja kastuminen että näkyä korkean hangen yläpuolella. Kyseessä on mittava suunnittelukohde. Ideointia ja pilotointia tehtiin muun muassa pajumateriaalin käytöstä veistoksellisessa ulkotilan valaisussa.

Valoisa taidegalleria – ja tulevaisuus

Marraskuu 2017 avattiin taidegalleria, Kakslauttanen Art Gallery, joka on suuruudeltaan aivan omaa luokkaansa Lapissa: gallerian koko on noin 450 neliometriä. Galleristina toimii kuraattori Hanna Kress. Galleriassa järjestetään nykytaiteen

näyttelyjä, jotka ovat avoinna niin paikallisyleisölle kuin matkailuyrityksen asiakkaille. Kävijöitä galleriassa odotetaan olevan vuosittain noin 40 000. Taidegallerian viereen valmistuu vuonna 2018 planetaario, jonka yhteydessä on runsaasti tilaa sisällä taiteelle. Rakennukseen onkin jo nyt tilattu taideteos Teija ja Pekka Isorätyältä.

Arctic Art Week tulee myös jatkumaan suurin piirtein entisen kaltaisena. Yhtenä ajatuksena on laajentaa konsepti veistotaiteesta ympäristötaiteeseen.

Kakslauttanen Arctic Resort matkailuympäristö on loistava esimerkki siitä, kuinka taide voi olla osa matkailuympäristöä. Taiteen mukaan ottaminen vaatii oikean asenteen ja lujaa tahtoa sekä näkemystä taiteen roolista tässä ympäristössä. Kakslauttanen Arctic Resort on näyttänyt tietä tekemätöntä taidetta on runsaasti kuten myös taiteilijoita sitä tekemään.